

від призначення експертизи, оскільки в окремих випадках її можна провести за наявності копії програмного продукту. Для дослідження технічного стану і визначення вартості комп'ютерної техніки експертові надається сама комп'ютерна техніка, а також технічна документація до неї. Для встановлення авторства досліджуваного програмного продукту експертові надаються самі програми у вигляді вихідних текстів, бібліотечних та виконуваних модулів, а також програми (вихідні тексти, бібліотечні та виконувані модулі), що створені особою, щодо якої перевіряється версія, чи вона є автором досліджуваного продукту. Щоб визначити, які саме об'єкти слід надавати експертові в кожному конкретному випадку, доцільно отримати консультацію експерта (спеціаліста) в галузі комп'ютерної техніки.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України»: чинне законодавство з 19 листопада 2012 року: (офіц. текст). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2012. – 382 с.

2. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 № 4038-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

3. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень Міністерства юстиції України від 08.10.98 №53/5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

КОМП'ЮТЕРНО-МЕРЕЖЕВА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ЗАСІБ ВИЯВЛЕННЯ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ОСІБ В ІНТЕРНЕТ- ПРОСТОРІ ТА ПРОТИДІЙ НИМ

Онищенко О. Е., студент 3-го курсу навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

У зв'язку зі створенням глобального інформаційного простору, основою якого є Всесвітня мережа та інші системи передачі даних, широкого розповсюдження набула проблема захисту немайнових прав фізичних та юридичних осіб в Інтернет-просторі.

Порушення авторського права, плагіат, хакерські атаки, IP-спуфінг та інші порушення прав користувачів мережі Інтернет давно увійшли до реалій нашого життя. Від них не застраховані ані пересічні громадяни, ані потужні корпорації, ані державні структури. Особливість порушень немайнових права в Інтернеті полягає в тому, що не завжди буває відомим сам факт порушення, порушник може видавати себе за іншу особу, як правило наявні посилання на неіснуючі джерела інформації тощо.

Таким чином, актуальності набуває питання щодо виявлення даного роду правопорушень, захисту від них та розробки ефективної системи протидії. Одним із дієвих засобів виявлення порушень прав осіб в Інтернет-просторі та протидії ним є комп'ютерно-мережева експертиза.

Комп'ютерно-мережева експертиза входить до складу системи судової комп'ютерно-технічної експертизи. Остання являє собою самостійний рід судових експертиз і проводиться з метою визначення статусу об'єкта як комп'ютерного засобу, виявлення і вивчення його ролі в розслідуваного злочину, а також отримання доступу до інформації на електронних носіях з подальшим всебічним її дослідженням.

Комп'ютерно-мережева експертиза ґрунтується передусім на функціональному призначенні комп'ютерних засобів, що реалізують певну мережеву інформаційну технологію. Видовий предмет даної експертизи становлять факти та обставини, які пов'язані з використанням мережевих і телекомунікаційних технологій та використовуються слідчим і судовими органами з метою встановлення істини по кримінальній або цивільній справі.

Комп'ютерно-мережева експертиза виділяється в окремий вид у зв'язку з тим, що лише використання спеціальних знань в

галузі мережевих технологій дозволяє з'єднати воедино отримані об'єкти, відомості про них і ефективно вирішити поставлені експертні завдання. Особливе місце в судовій комп'ютерно-мережевий експертизі займають експертні дослідження у кримінальних та цивільних справах, пов'язаних з використанням Інтернет-технологій.

Об'єкт застосування спеціальних знань КТЕ може бути досить різним – від комп'ютерів користувачів, підключених до Інтернет, до різних ресурсів постачальника мережевих послуг (провайдера) і надання їм інформаційних послуг (електронна пошта, служба електронних оголошень, телеконференції тощо).

Комп'ютерно-мережевою експертизою можуть бути вирішені наступні завдання:

- визначення характеристик і властивостей обчислювальної (інформаційної) мережі, встановлення архітектури, конфігурації, мережевих компонентів, організації доступу до даних;

- встановлення відповідності характеристик мережі типовими для даного класу засобів мережевої технології;

- визначення приналежності засобів мережевої технології до серверної або клієнтської частини додатків;

- з'ясування фактичного стану мережі, наявності несправностей, дефектів тощо;

- встановлення початкового стану обчислювальної мережі в цілому і кожного мережевого компонента окремо, уточнення змін, внесених до первісної конфігурації;

- визначення причин зміни властивостей обчислювальної мережі (наприклад зміна організації рівнів управління доступом до бази даних);

- виявлення властивостей і стану обчислювальної мережі по її відображенню в інформації інших носіїв даних (жорсткі диски, флопі-диски, CD-ROM і т.п.);

- встановлення структури механізму і обставин події в мережі за його результатами (визначення сценарію

несанкціонованого доступу до даних; механізму поширення в мережі шкідливих функцій і т.д.);

– з'ясування причинного зв'язку між використанням конкретних апаратно-програмних засобів обчислювальної мережі та результатами їх застосування.

Таким чином, комп'ютерно-мережева експертиза становить собою окремий підвид судової комп'ютерно-технічної експертизи. Маючи свій об'єкт, предмет та завдання, вона дозволяє виявити порушення в мережі Інтернет, помітити несанкціонованого доступу до даних і визначити його сценарій, зафіксувати механізм поширення в мережі шкідливих функцій. Окрім цього в комплексному застосуванні разом з іншими судовими комп'ютерно-технічними експертизами, вона дає можливість відстежити не лише механізм порушення немайнових прав користувачів, але й дозволяє відстежити саму особу порушника. Отже, комп'ютерно-мережева експертиза є дієвим засобом виявлення порушень прав осіб в Інтернет-просторі, їх попередження та протидії.

Список використаних джерел:

1. Мазниченко Ю. О. Інформаційні технології в експертних дослідженнях : [навч.-практ. посібник] / Ю. О. Мазниченко. – К. : Київський нац. ун-т внутр. справ, 2007. – 152 с.

2. Інтернет джерело http://lagman-join.narod.ru/spy/CNEWS/cisco_attacks.html

КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА: ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТИ, ЗАВДАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗЛОЧИНАХ, ПРАВИЛА ВИЛУЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ ТА ЇХ УПАКУВАННЯ

Шульга Б. С., головний експерт відділу комп'ютерно-технічної експертизи, експертизи відео та звуко- запису лабораторії криміналістичної експертизи Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України